

ЗМІСТ

Розділ 1. З НАРОДНОЇ КРИНИЦІ

Прислів'я, приказки	3
Скоромовки	4
Лічилки	5
Загадки	7
Усмішки	9
Таємниця	9
Напування	9
Народні пісні	10
Зеленеє жито, зелене (Українська народна пісня)	10
Гей, по конях (Українська народна пісня)	11
Пастух (Французька народна пісня). Переклад Наталі Забіли	11
«Із-за річки з-за Десни...» (Українська народна пісня)	12
«Котику сіренський, котику біленський...» (Українська народна пісня)	12
Дитячі ігри	13
Гра «Пташенята в гнізді»	13
Гра «Перепілка»	14
Гра «Слово»	15
Чарівні казки	15
Казка про Жар-Птицю та вовка (Українська народна казка)	16
Смородинка (Угорська народна казка). Переклад Лесі Шипшини	21
Легенди	28
Легенда про мак (Легенда Наддніпрянщини)	28
Лаппі і Тапіо (Фінська легенда). Переклад О.І. Іванової ..	30

Розділ 2. ЧАРІВНИЙ СВІТ ЛІТЕРАТУРНИХ КАЗОК

Казки українських письменників	35
Лисичка та Журавель. Переспівала Наталя Сиротич ...	35
Зоряна Живка. Казка про Сірого Дракона і Кольорового Лицаря	37
Казки зарубіжних письменників	45
Ганс Кристіан Андерсен (Переклад Оксани Іваненко). Гайде каченя (Скорочено)	45

Розділ 3. ПОЕТИЧНІ СКАРБИ

Ієрлинни української поезії	59
Леонід Глібов	59
Веснянка	59
Христос Воскрес!	60
Що за птиця?	61
(то вона?)	61
Інатолій Костецький	61
'т்ரъох	62
Вітъко-бідак...»	63
Марійка Підгірянка	64
Иця-Миця з Коломиї	64
Іри дорозі	65
Узяв червень колісничку золоту...»	66
Вінок зарубіжної поезії	67
Джанні Родарі	67
Дашок (Переклад Г. Кочура і М. Лукаша)	67
Музика на площі (Переклад Г. Кочура і М. Лукаша)	68
Іенеція вночі (Переклад Г. Кочура і М. Лукаша)	69
Іунель (Переклад Г. Кочура і М. Лукаша)	69
Міжнародний поїзд (Переклад Г. Кочура і М. Лукаша)	70
Федір Тютчев	70
Весняні води (Переклад М. Рильського)	71
«Зимі настала мука...» (Переклад М. Рильського)	71
Весняна гроза (Переклад М. Рильського)	72
Самуїл Маршак	72
Отакий роззява (Переспів Івана Малковича)	72

Розділ 4. БАЙКИ

Леонід Глібов. Гава і Лисиця	76
Лебідь і Гуси. За Євгеном Гребінкою	78
Павло Глазовий. Жолудь	79
Павло Глазовий. Внутрішня краса	80
Іван Крилов (Переклад Максима Рильського). Лебідь, Рак та Щука	81

Розділ 5. ПРИГОДИ ТВОЇХ РОВЕСНИКІВ

Елеонор Порттер (Переклад Богдані Гори).

Поліанна (Уривок) 83

Микола Трублайні. Волохан 91

Наталя Пуряєва. Бідасько 100

Дзвінка Польова. Нецікавий фільм 103

Розділ 6. СВІТ НАВКОЛО ТЕБЕ

Максим Рильський. Як не любити... 108

Платон Воронько. Зелене місто 108

Ліна Костенко. Природа мудра... 109

Леся Оліфіренко. Цікава Україна (Уривки).

Цікаве з географії України 110

Цікаві факти про Світовий океан. Із сайту

«Екологія життя» 111

Звідки беруться метелики? 112

Скільки яблук має запасті їжачок на зиму? 113

Розділ 7. СТОРІНКАМИ ДИТЯЧИХ ЖУРНАЛІВ

«Пізнайко» 116

«Стежка» 116

«Зернятко» 117

Відгадки до загадок, вікторин та ребусів 120

ВІДГАДКИ ДО ЗАГАДОК, ВІКТОРИН ТА РЕБУСІВ

с. 7 — 1. Небо, 2. Сонце, 3. Сонце, 4. Місяць, 5. Місяць і зорі, 6. Зорі, 7. Зорянє небо і місяць, 8. Ніч, 9. Ніч і день, 10—12. Хмари;

с. 33 — 1 — незабудка, 2 — мак, 3 — маргаритки, 4 — конвалії;

с. 58 — 1 — «Пані Метелиця», 2 — семero, 3 — «Білосніжка і сім гномів», 4 — кіт;

с. 78 — 1 — лисиця, 2 — Ґава;

с. 106 — 1 — «Мадагаскар», 2 — «Русалонька», 3 — «Умка», 4 — «Рапунцель»;

с. 114 — 1 — метелик капустянка, 2 — метелик.

С НАРОДЛЮСІ КОМІКІМ

ПРИСЛІВ'Я, ПРИКАЗКИ

Як ти думаєш, для чого існують прислів'я та приказки?

Прислів'я та приказки становлять своєрідний перелік правил, якими людина має керуватися в повсякденному житті. Вони не лише розповідають про якийсь факт, а й рекомендують чи застерігають, схвалюють або засуджують, тобто повчають, оскільки, як і будь-який фольклорний твір, існують уже не одне тисячоліття. У прислів'ях говориться про дружбу, про працю, про сім'ю тощо.

Як відрізняти прислів'я від приказки?

Прислів'я складається з двох частин і завжди має повчальний характер, дає пораду, а приказка — це короткий вислів, який влучно визначає життєві явища, але не має повчального змісту, цей зміст людина має додумати самостійно.

Прочитай пошепки. Визнач, де прислів'я, а де — приказки. Поясни значення прислів'їв і приказок, які тобі сподобалися найбільше. Пригадай назви казок та оповідань, у яких основну думку можна було б висловити поданими прислів'ями.

Про дружбу

- ❖ Друга в скруті пізнають.
- ❖ Не той друг, хто медом маже, а той, хто правду каже.

- ✿ Не карай, Боже, нічим, як другом лихим.
- ✿ Не варто з другом сваритися, бо доведеться миритися.
- ✿ Приятелів тьма, а вірного друга нема.
- ✿ Річ краще нова, а дружба — стара.
- ✿ У лиху годину пізнаємо вірну людину.
- ✿ Що тобі не мило, другові не зич.

Про працю

- ✿ Білі руки роботи бояться.
- ✿ Без діла слабіє сила.
- ✿ Будинки зводять не язиком, а сокирою.
- ✿ Добрий початок — половина діла.
- ✿ Кінець діло хвалить.
- ✿ Діло майстра величає.
- ✿ Для нашого Федота не страшна робота.
- ✿ Треба нахилитися, щоб з криниці води напитися.
- ✿ Без труда нема плода.
- ✿ Гірко поробиш — солодко з'їси.

Які ще теми прислів'їв і приказок можуть бути?

СКОРОМОВКИ

Для чого складають скоромовки?

Скоромóвку (спотиканку, скороговорку) можна застосовувати для вправлення у вимові, це — поширеній засіб, за допомогою якого вправляються дефекти мови. Зміст скоромовки найчастіше жартівливий: «Ходить посмітюха по смітнику з посмітюшеннятами». Скоромовки бувають як фольклорного, так і літературного походження.

Прочитай кожну скоромовку по п'ять разів, щоразу пришвидшуючи темп читання й стежачи за правильною вимовою всіх звуків. Визнач, який звук кожна із цих скоромовок «навчає» правильно вимовляти.